

dr inż. Weronika Zaremba

Wykorzystanie funduszy unijnych przez lokalną jednostkę samorządową na przykładzie gminy Lubenia

WPROWADZENIE

Gmina Lubenia to malownicza gmina wiejska położona w centralnej części województwa podkarpackiego. Obejmuje swym zasięgiem 5477 ha i liczy 6556 mieszkańców (stan na 31.12.2011 r.). Gmina administracyjnie podzielona jest na cztery sołectwa: Lubenia, Straszędzie, Siedliska, Sołonka.

W centralnym obszarze gminy leży miejscowość Lubenia. Tutaj mają swoją siedzibę władze zarządzające oraz instytucje użyteczności publicznej: Ośrodek Zdrowia, Bank Spółdzielczy, Rewir Dzielnicowych Policji. Gmina ta znajduje się na terenie Pogórza Dynowskiego, gdzie część miejscowości Straszędla i Sołonki położona jest w obrębie Chronionego Krajobrazu Obszaru Hyżnieńsko-Gwoźnickiego. Teren ten jest obszarem podgórskim i górskim o wyższym wzniesieniu dochodzącym do 420 m n.p.m. Klimat okolicy zbliżony jest do klimatu górskiego. Blisko 25% jej powierzchni zajmują lasy [*Gmina Lubenia...*, ([http](#))].

Gmina Lubenia jest gminą typowo rolniczą. Brak na jej terenie podmiotów gospodarczych. Ważnym atutem gminy są walory krajobrazowe i klimatyczne, a także wysoki poziom infrastruktury drogowej, co ma duże znaczenie dla rozwoju agroturystyki. Rolniczy charakter decyduje o niskich dochodach własnych gminy i w związku z tym bardzo ważne są możliwości pozyskiwania środków z Unii Europejskiej jako dodatkowego źródła dochodu.

WYKORZYSTANIE FUNDUSZY EUROPEJSKICH PRZEZ POLSKĘ W LATACH 2007–2013 NA TLE INNYCH PAŃSTW UNII EUROPEJSKIEJ

Dane Komisji Europejskiej dotyczące wykorzystania funduszy unijnych na lata 2007–2013 pokazują, że Polska jest zdecydowanym liderem w ich wdrażaniu. Spośród wszystkich państw Unii Europejskiej Polska otrzymała największą kwotę funduszy. Wartość środków przekazanych przez Komisję Europejską (zaliczek i refundacji) wynosi prawie 16,5 mld euro. Na kolejnych miejscach plasują się Hiszpania i Niemcy. Uzyskały z Komisji Europejskiej kwoty ponad dwukrotnie mniejsze, bo odpowiednio 7,8 mld euro i 7,5 mld euro [*Fundusze Europejskie...*, ([http](#))].

Komisja Europejska wypłaciła państwom członkowskim 78,4 mld euro. W analizowanym okresie do Polski przekazano 16,5 mld euro, co stanowi 21% wszystkich wypłaconych dotychczas państwom członkowskim środków. Przekazana przez Komisję Europejską kwota dla Polski jest proporcjonalna do udziału naszego kraju w funduszach alokowanych. Świadczy to o utrzymywaniu się w Polsce właściwego tempa wdrażania programów operacyjnych, adekwatnego do wielkości dostępnych środków.

Przekazana przez Komisję Europejską kwota stanowi jednocześnie 25,2% funduszy dostępnych dla Polski w latach 2007–2013. Wynik ten stawia nasz kraj w środku stawki wszystkich krajów UE. Należy jednak pamiętać, że w obecnej perspektywie budżetowej UE Polska dysponuje najwyższą kwotą wsparcia. Stanowi to blisko 1/5 budżetu na unijną politykę spójności. Przykładowo Irlandia, która w ujęciu procentowym zajmuje pierwsze miejsce w zestawieniu, dotychczas uzyskała z Komisji 281,2 mln euro, tj. kwotę ponad 58 razy mniejszą niż Polska [*Fundusze Europejskie...*, ([http](#))].

Tabela 1. Wartość płatności przekazanych przez KE poszczególnym państwom członkowskim – w mln euro, stan na 14 lutego 2011 r.

Państwo	Płatności okresowe i zaliczki (mln EUR)	Płatności okresowe i zaliczki jako % alokacji dla danego kraju
Bułgaria	1 032,00	15,46%
Belgia	533,67	25,86%
Czechy	5 309,46	20,19%
Dania	129,46	25,40%
Niemcy	7 526,48	29,53%
Estonia	1 225,65	36,01%
Grecja	4 887,77	24,18%
Hiszpania	7 755,08	22,38%
Francja	3 264,76	24,27%
Irlandia	281,20	37,46%
Włochy	4 205,18	15,04%
Cypr	160,28	26,17%
Łotwa	1147,06	25,50%
Litwa	2 313,05	34,14%
Luksemburg	10,72	21,23%
Węgry	5 303,61	21,28%
Malta	147,48	17,55%
Holandia	296,79	17,88%
Austria	345,61	28,69%
Polska	16 467,06	25,25%

Polska aktywnie korzysta z Funduszy Europejskich, dzięki którym rozwija się szybciej i stabilniej. Środki unijne wykorzystuje się do skuteczniejszej ochrony środowiska naturalnego, wspierania polskiej myśli naukowej i technicznej, a także do poprawy warunków szkolnictwa i dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Fundusze Europejskie przekładają się również na rozwój znaczący liczby polskich firm, umocnienie ich pozycji, promocję i zakotwiczenie na rynkach międzynarodowych.

DOTACJE Z UNII EUROPEJSKIEJ DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W latach 2000–2006 głównym źródłem finansowania rolnictwa i obszarów wiejskich w krajach członkowskich Unii Europejskiej był Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR), obejmujący Sekcję Orientacji oraz Sekcję Gwarancji. Pierwsza z nich finansowała Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006”. Z drugiej sekcji pochodziły zaś środki na Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2004–2006) oraz płatności bezpośrednie. Lata 2007–2013 to okres nowej perspektywy finansowej w Unii Europejskiej [ABC Funduszy..., 2009, s. 55].

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na realizację projektów m.in. w ramach:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013.
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2007–2013.
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Przewidziane są następujące działania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013:

1. Działanie – Podstawowe usługi dla gospodarki ludności wiejskiej

Celem tego działania jest poprawa podstawowych usług na obszarach wiejskich, obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy, co przyczynia się do poprawy warunków życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Pomocy udziela się na realizację projektów w zakresie:

- a) gospodarki wodno-ściekowej w szczególności: zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej;
- b) tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;
- c) wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, energii geotermalnej, słońca, biogazu lub biomasy [Dotacje dla gmin..., (http)].

2. Działanie – Odnowa i rozwój wsi

Działanie to będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

- a) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
  - pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
  - służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- b) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- c) budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- d) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- e) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- f) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów [*Dotacje dla gmin...*, (http)].

Jako główny cel Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 przyjęto wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia. W projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego przyjęto także cele szczegółowe określające najważniejsze obszary interwencji wymagające wsparcia w celu usunięcia głównych barier rozwojowych i podniesienie poziomu gospodarczego województwa. Cele szczegółowe są następujące:

- tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy,
- poprawa dostępności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie sieci komunikacyjnej, informatycznej i energetycznej,
- zapobieganie degradacji środowiska i zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi,
- tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestycje w edukację, ochronę zdrowia i pomoc społeczną, sport, turystykę oraz kulturę,
- zmniejszenie występujących wewnątrz województwa różnic rozwojowych [*Regionalny Program...*, 2009, s.160–161].

Fundusze unijne są finansowane z budżetu Unii Europejskiej, ale nie w 100%. Unia wymaga, by 15% każdej wypłacanej dotacji sfinansowało korzystające z niej państwo członkowskie. Tylko w nielicznych przypadkach całość wydatków na dany projekt pochodzi z funduszy unijnych. W przypadku samorządów, które

nie działają dla zysku, wkład własny w projekt inwestycyjny musi wynosić 15% jego wartości [*Fundusze Europejskie...*, 2011, s. 5].

Od 1 stycznia 2010 roku za wypłacanie funduszy unijnych odpowiada Bank Gospodarstwa Krajowego. Przyjął on od kilkudziesięciu urzędów zaangażowanych w proces wdrażania programów operacyjnych funkcję tzw. płatnika. Cały system dotacji jest oparty na zasadzie refundacji. Oznacza to, że najpierw beneficjenci przynoszą do urzędu, który przyznał im dotacje, wniosek o płatność wraz z dowodami poniesienia wydatków. Wnioski takie trafiają do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, a następnie do Komisji Europejskiej. Tam są sprawdzane i jeśli nie ma w nich błędów, to Bruksela wypłaca Polsce przyznane jej pieniądze. Cały ten proces trwa od trzech do nawet sześciu miesięcy. By nie zmuszać beneficjentów do czekania tak długo na wypłatę należnych im dotacji przyjęto model prefinansowania dotowanych przedsięwzięć ze środków krajowych. Beneficjenci od razu dostają pieniądze z budżetu państwa (za pośrednictwem BGK), a następnie środki, które przychodzą z Komisji Europejskiej, zasilają nasz budżet. Jednocześnie zarówno Bruksela, jak i polski rząd stosują zaliczki. Komisja Europejska raz w roku wypłaca z góry część środków, które państwo członkowskie ma zakontraktowane na ten rok. Dopiero gdy zaliczka zostanie wydana (co ustala się na podstawie rozliczonych faktur) do państwa członkowskiego trafiają kolejne transze środków unijnych [*Fundusze Europejskie...*, 2011, s. 5].

Pierwszy konkurs o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 (RPOWP) ogłoszono 31 marca 2008 roku. Do 23 marca 2011 roku złożono w sumie 3116 wniosków na łączną kwotę wnioskowanego dofinansowania 5,3 mld zł. Przeprowadzono 48 naborów w procedurze konkursowej (planowane jest jeszcze do ogłoszenia 11 konkursów). W ramach regionalnego programu operacyjnego do województwa podkarpackiego wpłynie aż 1,136 mld euro, czyli około 4,5 mld zł. Od początku realizacji programu przekazano na rzecz beneficjentów środki w wysokości prawie 1,4 mld zł, w tym w ramach zaliczek około 360 mln zł. Zatwierdzono do realizacji blisko 1600 wniosków na łączną kwotę dofinansowania ponad 4 mln zł (co stanowi prawie 90% alokacji), z czego dla 1335 projektów podpisano umowy o dofinansowanie na kwotę w wysokości 3,4 mld zł (ponad 74% alokacji) [Gutowska, 2011, s. 6].

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego realizowanych jest 75 projektów kluczowych na łączną kwotę dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości ponad 1,2 mld zł. Dotychczas Zarząd Województwa Podkarpackiego podpisał 36 preumów na kwotę wnioskowanego dofinansowania z EFRR w wysokości 1,124 mld zł oraz 20 umów na kwotę dofinansowania 801,28 mln zł.

W zdecydowanej większości ogłoszonych konkursów zainteresowanie wnioskodawców było bardzo duże. Wartość wnioskowanych dotacji przekraczała dostępne środki. Największym zainteresowaniem cieszyły się bezpośrednio

dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorców oraz fundusze na infrastrukturę techniczną, przede wszystkim drogową [Gutowska, 2011, s. 6].

W rankingu województw najlepiej radzących sobie z inwestowaniem pieniędzy w rozwój regionu w ramach regionalnego programu operacyjnego województwo podkarpackie znalazło się na 5. miejscu w kraju. Dzięki temu otrzyma z Krajowej Rezerwy Wykonania premię w wysokości 42,3 mln euro [Karapyta, 2011, s. 4].

Każde województwo zostało przez rząd i Komisję Europejską potraktowane jako samodzielny partner i w latach 2007–2013 ma własną wydzieloną część funduszy unijnych do wykorzystania w ustalony przez siebie sposób. Kwota, która trafia do każdego regionu, zależy przede wszystkim od liczby jego mieszkańców. Najwięcej środków dostaje Mazowsze, a najmniej województwo opolskie.

Każdy z Regionalnych Programów Operacyjnych kryje w sobie podobne rodzaje dotacji, które są dostępne w programach krajowych, finansowanych z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Można w nich więc znaleźć zarówno wsparcie dla samorządów na budowę i modernizację dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, jak i środki na rozwój małych, lokalnych firm oraz na inwestycje w szpitalach i publicznych zakładach opieki zdrowotnej, w muzeach, szkołach itp. – tyle, że w mniejszej, lokalnej lub regionalnej skali [*Fundusze Europejskie...*, 2011, s. 4].

POZYSKIWANIE I WYKORZYSTANIE FUNDUSZY UNIJNYCH PRZEZ SAMORZĄD LOKALNY GMINY LUBENIA

Gmina Lubenia wykorzystując wsparcie zewnętrzne i środki własne inwestowała w infrastrukturę, wyposażenie, kulturę, edukację i bezpieczeństwo jej mieszkańców. Dbając o infrastrukturę modernizowano drogi podnosząc ich standard, poprawiając dostępność komunikacyjną oraz poziom bezpieczeństwa. Przebudowano sieć teletechniczną oraz dokonano oświetlenia dróg. Wyremontowano zatoki autobusowe i postawiono nowe wiaty przystankowe. Ulepszono infrastrukturę mostową i komunikacyjną, dbano o tabor i wyposażenie służb odpowiedzialnych za utrzymanie dróg gminnych. Wyremontowano plac targowy w Lubeni i umacniano skarpy oraz brzegi potoków. Wybudowano chodniki w celu zwiększenia bezpieczeństwa przy drogach dla pieszych. Zakupiono ciągnik na potrzeby gminy służący do odśnieżania dróg i koszenia poboczy. Inwestowano również w młode pokolenie zapewniając im lepsze warunki edukacji i spędzania wolnego czasu. Dbano też o najmłodszych poprzez tworzenie przedszkola i placu zabaw. Inwestowano też w starszych poprzez zapewnienie im lepszych warunków nauki i umożliwiając im odbywania kursów do kształcących. Osoby bezrobotne i poszukujące pracy aktywizowano poprzez organizowanie kursów zawodowych i szkoleń. Wykonano również wiele prac

remontowych budynków szkolnych. Dbano o kulturę, tradycję i dziedzictwo narodowe starając się promować gminę Lubenię. Szczególną uwagę i dbałość przykładano do poziomu bezpieczeństwa. Wychodząc naprzeciw rosnącym zagrożeniom związanym z klęskami żywiołowymi takimi, jak np. powódź zakupiono wyposażenie dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Troską również objęto środowisko naturalne. Zadbano o ekologię poprzez budowę kanalizacji i rozbudowę oczyszczalni ścieków. Projekt „System Oczyszczania Ścieków – infrastruktura podstawowa dla sektora turystycznego” obejmujący budowę kanalizacji w Straszycy, Sołonce, Lubeni oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków w Siedliskach uzyskał wsparcie z RPOWP 2007–2013 w kwocie 6 770 409,84 zł. Dbano o wystrój i estetykę gminy poprzez dostawę drzew i krzewów ozdobnych i ich nasadzenie wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych [*Gmina Lubenia...*, ([http](#))].

W ramach różnych projektów pozyskiwano środki na realizowanie zadań dla gminy Lubenia. Najważniejsze z nich to:

a) zrealizowane w 2006 roku

- kurs na prawo jazdy kategorii C i D – szansa na lepszą przyszłość.

Projekt ten był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Projektem zostały objęte osoby pracujące w rolnictwie wyrażające chęć zmiany zawodu. Kurs ukończyło 20 osób uzyskując prawo jazdy kategorii C i D. Projekt był w całości finansowany ze środków unijnych.

b) zrealizowane w 2007 roku

- budowa centralnego ogrzewania i instalacji gazowej, remont i wyposażenie Domu Kultury w Sołonce oraz przebudowa dachu wraz z uzbrojeniem na budynku Szkoły Podstawowej w Lubeni.

Projekt był zrealizowany w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

c) zrealizowane w 2008 roku

- utworzenie przedszkola w Szkole Podstawowej w Lubeni.

Projekt był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projektem zostały objęte dzieci w wieku 3–5 lat. Utworzono dwie grupy przedszkolne po 25 uczestników w każdej grupie.

- wyposażono Dom Kultury w Sołonce w sprzęt komputerowy oraz nagłaśniający.

d) zrealizowane w 2009 roku

- przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Siedliskach,
- dodatkowa edukacja dzieci szkolnych.

Projekt ten był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Otrzymano dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt objął młodzież od klasy III–VI. W ramach projektu młodzież uczestni-

czyła w wielu zajęciach dodatkowych polegających na rozszerzaniu wiedzy i integracji.

e) zrealizowane w 2010 roku

- budowa kanalizacji z przyłączami, przepompowniami ścieków,
- zakup samochodu pożarniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w Siedliskach oraz zestawu ratowniczego hydraulicznego na potrzeby OSP w Lubeni,
- budowa kaskady solankowej w Sołonce.

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, wykorzystując Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, zbudowano kaskadę solankową wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Sołonka. W zakres inwestycji wchodziły urządzenia związane z funkcjonowaniem całości przedsięwzięcia: instalacja zasilająca kaskadę solanki, przyłącz energetyczny, zasilanie pomp, oświetlenie terenu, instalacja wodociągowa, wiata nad stołami polowymi, urządzenia zabaw dla dzieci, studnia i wiata nad studnią, ścieżki żwirowe oraz ogrodzenie [*Gmina Lubenia...*, ([http](#))].

Gmina Lubenia znalazła się w czołówce najaktywniejszych samorządów terytorialnych w pozyskiwaniu dofinansowania na jednego mieszkańca z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013. Ogólnopolskie pismo „Fundusze Europejskie” opublikowało ranking najbardziej aktywnych samorządów terytorialnych pozyskujących dofinansowanie w 2009 roku z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca, w którym gmina Lubenia zajmuje 2. miejsce na 159 gmin Podkarpacia.

Wysokość uzyskanych funduszy na dofinansowanie zadań w przeliczeniu na jednego mieszkańca w wybranych gminach Podkarpacia wynosiła:

1. Medyka – 1535,35 zł,
2. Lubenia – 1407,61 zł,
3. Czermin – 1394,13 zł,
4. Bojanów – 1374,57 zł,
5. Sieniawa – 1189,23 zł,
6. Domaradz – 1172,45 zł,
7. Grodzisko Dolne – 1163,38 zł,
8. Jasienica Rosielna – 1145,76 zł,
9. Krzeszów – 1143,38 zł,
10. Baligród – 1138,60 zł.

Źródło: [„Fundusze Europejskie”, nr 4 (35), 2009].

Dochody gminy dzielą się na bieżące i majątkowe. Te pierwsze pochodzą głównie z podatków i opłat lokalnych, dotacji z budżetu państwa, subwencji

oraz środki z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie programów operacyjnych inwestujących w kapitał ludzki. Te drugie to głównie fundusze z Unii Europejskiej, które udaje się gminie pozyskać z różnych programów i projektów na zadania inwestycyjne. Przy realizacji każdej inwestycji, w której zaangażowane są środki pomocowe, gmina musi wykazać się wkładem własnym w granicach 5–40% wartości zadania. W przypadku dużych inwestycji są to środki, które znacznie obciążają gminny budżet. W związku z tym gmina posiłkuje się kredytami. W przypadku gminy Lubenia zadaniem, na realizację którego został zaciągnięty kredyt, jest budowa kanalizacji w miejscowości Straszdyde i Sołonka oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków. Gmina zaciągnęła na ten cel kredyt preferencyjny w 2009 i 2010 roku łącznie w kwocie 2 637 726 zł, z czego spłacono 315 780 zł w 2010 roku. Zadłużenie gminy na koniec 2010 roku wyniosło 2 321 946 zł, co stanowi około 11% w stosunku do dochodów.

Tabela 2. Wskaźniki porównujące udział środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w stosunku do dochodów i wydatków gminy w latach 2006–2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Dochody ogółem (zł)	10 714 366	11 882 640	12 446 010	15 413 544	22 082 945
Dochody z budżetu UE (zł)	79 293	477 994	155 000	2 630 000	5 809 779
% udział dochodów budżetu UE do dochodów ogółem	0,74	4,02	1,25	17,06	26,30
Wydatki ogółem (zł)	10 428 513	11 365 957	13 226 000	16 545 600	23 237 065
Wydatki finansowane ze środków budżetu UE (zł)	79 293	477 994	155 000	2 630 000	5 809 779
% udział wydatków budżetu UE do wydatków ogółem	0,76	4,21	1,17	15,89	25,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania budżetu gminy Lubenia.

Z tabeli wynika, że wykorzystanie funduszy z Unii Europejskiej w gminie Lubenia wzrasta w dużym tempie. W 2006 roku wydatkowano ze środków budżetu Unii Europejskiej 79 293 zł, w 2007 roku 477 994 zł, w 2008 roku 155 000 zł, w 2009 roku już 2 630 000 zł, a w 2010 roku aż 5 809 779 zł.

Gmina Lubenia odnosi coraz większe sukcesy w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu funduszy unijnych. Realizuje wiele projektów. Powoduje to rozwój gminy i w rezultacie poprawę warunków życia, zdrowia i lepszy rozwój jej mieszkańców.

Możliwość pozyskiwania dodatkowych dochodów pochodzących z funduszy unijnych stwarza samorządom lokalnym większe szanse na intensyfikację rozwoju zarówno w dziedzinie inwestycji, jak i kapitału ludzkiego. Gmina Lubenia jest przykładem samorządu, który bardzo stara się wykorzystywać możliwości rozwoju, dzięki pozyskiwanym w coraz większym stopniu funduszy z Unii Europejskiej.

Gmina ta ma wiele sukcesów w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Wykorzystując wsparcie zewnętrzne i środki własne gmina Lubenia inwestowała w infrastrukturę, wyposażenie, kulturę, edukację i bezpieczeństwo. Dbając o infrastrukturę modernizowano drogi podnosząc ich standard oraz poprawiając dostępność komunikacyjną oraz poziom bezpieczeństwa.

PODSUMOWANIE

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej otworzyło szanse dla jednostek samorządu terytorialnego na pozyskanie środków finansowych. Głównym beneficjentem funduszy strukturalnych jest samorząd gminy. Przed jednostkami samorządu terytorialnego stoi istotne wyzwanie, mianowicie nauczenie się efektywniejszego korzystania z pomocy Unii Europejskiej. Słaba znajomość mechanizmów funkcjonowania UE, a zwłaszcza procedur unijnych, utrudnia wykorzystanie środków pomocowych. Dlatego zadaniem priorytetowym jest przygotowanie kadr, aby jeszcze w większym stopniu wykorzystywać środki unijne.

Analizując przedstawione wcześniej dane można stwierdzić, że samorządowi gminy Lubenia udało się pozyskać dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na inwestycje związane z rozwojem gminy. Projekty zrealizowane w gminie Lubenia zaplanowano oraz wykonano w sposób przemyślany, gdyż obejmowały one inwestycje niezbędne i ważne dla jej mieszkańców.

LITERATURA

- ABC Funduszy Europejskich*, 2009, „EuroEkspert” nr 2/2009, Europejskie Centrum Doradztwa, Warszawa.
- Dotacje dla gmin*, <http://www.dotacje.podkarpackie.org.pl> (stan na dzień 15.01.2012).
- Fundusze Europejskie 2007–2013*, <http://www.mrr.gov.pl/> aktualności (stan na dzień 14.01.2011).
- Fundusze Europejskie „Press” – Dodatek promocyjno-edukacyjny*, 2011, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Gmina Lubenia*, <http://www.lubenia.pl> (stan na dzień 15.01.2012).

- Gutowska I., *Wydatkowanie funduszy [w:] Biuletyn Informacyjny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013*, „Inwestujemy w rozwój” nr 1/2011, 2011, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Rzeszów.
- Karapyta M., 2011, *Biuletyn Informacyjny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013*, „Inwestujemy w rozwój” nr 1/2011, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Rzeszów.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013*, 2009, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Rzeszów.

Streszczenie

Gmina Lubenia dzięki możliwości korzystania ze środków pochodzących z Unii Europejskiej realizuje wiele zadań. Gmina ta odnosi wiele sukcesów w wykorzystaniu funduszy unijnych. Środki uzyskane z Unii Europejskiej służą poprawie jakości życia, jak również przyczyniają się do rozwoju intelektualnego jej mieszkańców.

Exploiting European Union Funds by the Self-Government Local Unit on the Example of the Lubenia Commune

Summary

The Lubenia commune realize many tasks thanks of possibilities of using centres coming from the European Union. This commune has a lot of successes in exploiting EU funds. Money obtained from European Union serve the improvement of quality of life as well as are contributing to the intellectual development of its residents.